

KÚRIA

Bfv.I.808/2018/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év október hó 2. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A bűnpártolás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Esztergomi Járásbíróság 21.B.410/2015/31. számú és a Tatabányai Törvényszék 10.Bf.296/2017/9. számú ítéletét **II. rendű terheltre** vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az Esztergomi Járásbíróság a 2017. június 7. napján kihirdetett 21.B.410/2015/31. számú ítéletében a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 343. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért hetven napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 1.000 forintban állapította meg, így összesen 70.000 forint pénzbüntetést szabott ki. Rendelkezett a pénzbüntetés átváltoztatásáról, amennyiben azt a terhelt nem fizetné meg, ugyanakkor a terheltet az ellene társtettesként elkövetett bűnpártolás büntettének [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés d) pont] vádja alól felmentette.

A másodfokon eljáró Tatabányai Törvényszék a 2017. december 5. napján meghozott 10.Bf.296/2017/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terheltre vonatkozó részében megváltoztatva megállapította, hogy a terhelt a bűncselekményt bűnsegédként követte el, a pénzbüntetés napi tételeinek számát százötven napi tételre, az egy napi tétel összegét 2.500 forintra, a pénzbüntetés teljes összegét 375.000 forintra felemelte, a

bűnügyi költség összegét helyesbítette, egyebekben helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét e terhelte vonatkozó részében a tárgyalási határnapok pontosítása és a terhelte személyi adatainak helyesbítése mellett.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a II. rendű terhelte védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés a), c) és d) pontjában írt okból.

A felülvizsgálati indítvány szerint a valótlan tartalmú közokirat elkészítését az I. rendű terhelte tettesként követte el, védelem pedig azzal, hogy a KEKKH rendszeréből a jelszavának felhasználásával lekérdezte egy másik ügy gyanúsítottja személyi adatait, illetve jelen volt, amikor a számítógép képernyőjén a rendszer által előhívott fényképeket **T.1.-nek** bemutatták, nem nyújtott szándékosan bűnsegélyt a közokirat-hamisításhoz, csupán a munkáját végezte. Kifogásolta azt is, hogy a hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás bűntettének vádja alól történt felmentés jogcíme téves, mivel a bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy a terheltek nem követték el a bűnpártolás bűntettét, így helyesen a terheltek bűncselekmény hiányában történő felmentéséről kellett volna rendelkeznie.

Az indítványozó hivatkozott arra is, hogy a meghatározó jelentőséggel bíró, a másik ügy gyanúsítottja ellen rablás bűntette miatt indult büntetőügyben az eljáró bírók egymásnak közvetlen kollégái voltak, így elfogultság miatt kizárásukat hivatalból kellett volna kezdeményezni.

Utalt arra, hogy a vádat képviselő Esztergomi Járási Ügyészség, illetve a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség törvénysértően járt el, amikor felülmérlegelve az elsőfokú bíróság ítéletét a pénzbüntetés összegének felemelését szorgalmazta. Álláspontja szerint az ügyben a vádat képviselő ügyész kijelölés hiányában járt el.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, tekintettel arra, hogy az irányadó tényállás kétségek kívül a II. rendű terhelte bűnsegédi magatartását rögzítette, mivel ő felügyelte az I. rendű terhelte által foganatosított eljárási cselekményt, azt azzal is segítve, hogy a saját belépési kódjának felhasználásával végzett a központi adatbázisból lekérdezést.

A Legfőbb Ügyészség utalt arra is, hogy az indítványban állított eljárási szabályszegés, a bírák közötti közvetlen munkakapcsolat, továbbá az ügyészség illetékességére vonatkozó kifogás még valósága esetén sem lenne olyan eljárási szabálysértés, ami feltétlen hatályon kívül helyezést eredményezne, így nem is felülvizsgálati

ok, a másodfokon eljáró ügyész pedig a súlyosítás végett bejelentett fellebbezést fenntartva az ügyész jogszabály által biztosított jogát és kötelezettségét gyakorolta.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn (BF.728/2018/1. szám).

A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

A jogerős ügydöntő határozat meghozatalára, valamint a felülvizsgálati indítvány előterjesztésére a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) hatálya alatt került sor.

2018. július 1-jén ugyanakkor hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.).

A Be. 868. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit a hatályba lépéskor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárást e törvény szabályai szerint folytatta le. A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

Az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor volt helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a fenti törvény 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjaiban meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

Az 1998. évi XIX. törvény 21. § (1) bekezdés e) pontja alapján bíróként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

Jelen ügyben az Esztergomi Járásbíróság, míg a rablás büntette miatt a másik ügy gyanúsítottja ellen indult B.874/2011. számú büntetőügyben a Tatabányai Járásbíróság járt el. Az a tény, hogy a két büntetőügyben ugyanazon törvényszék területén működő járásbíróság bírái végeztek azonos időszakban ítélezési tevékenységet, továbbá az, hogy az adott ügyben eljáró bírák egyike későbbiekben törvényszéki bírói kinevezést kapott, illetve az, hogy a törvényszéki bíró kirendeléssel a járásbíróságon ítélezett, nem alapozza meg a bírák kizárását.

A hivatkozott kizárási ok csak erre irányuló bírói bejelentés, illetőleg az erről rendelkező kizárást kimondó határozat alapján zárja ki az érintett bírót az ügy elintézéséből.

Az Alkotmánybíróság a 25/2013. (X. 4.) AB határozatában mutatott rá arra, hogy a kizárási indítványok egyébként sem korlátlanul, hanem csak az eljárási törvény által előírt szigorúbb rendben gyakorolhatók; azaz a felülvizsgálati eljárás során is irányadó az 1998. évi XIX. törvény 23. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés, mely szerint a felülvizsgálati eljárásban az elfogultság mint kizárási ok akkor áll fenn, ha a kérelmező első ízben olyan körülményt kíván érvényesíteni, amelyről bizonyítja, hogy arról a jogerős ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást.

Ehhez képest az indítványozó csupán a két ügyben eljáró bírák szolgálati helyének azonosságára alapította az elfogultsági kifogását, amelyről nyilvánvalóan nem a jogerős ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást. Emellett a kialakult bírói gyakorlat következetes annak megítélésében, hogy azt a törvényi feltételt, miszerint az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott, konkrét ügy valóságos tényei alapján lehet megállapítani és csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bíró pártatlansága iránt ésszerű (megalapozott) kételyt ébresztetni alkalmasak (EBH 2014.B.4.).

Mindebből következően az elfogultság általános szinten történő megfogalmazása, amely még közvetett összefüggésbe sem hozható a bíró személyével, nem alkalmas a kizárási ok megállapítására; az erre vonatkozó bejelentést alapos és konkrét okokkal kell alátámasztani.

Nem volt eljárási szabályszegés az sem, hogy a vádat kijelölt ügyész képviselte, ugyanis az 1998. évi XIX. törvény 30. § (3) bekezdése szerint a legfőbb ügyész vagy a felettes ügyész rendelkezése alapján az ügyész olyan ügyben is eljárhatott, amelyre a hatásköre vagy illetékessége egyébként nem terjedt ki.

Az ügyben első fokon eljáró ügyész a törvényes határidőn belül jelentett be II. rendű terhelt terhére a büntetés súlyosítása végett fellebbezést. Azt a másodfokú ügyész fenntartotta, erre tekintettel a hatályos Be. 649. § (2) bekezdés e) pontjában - és az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés d) pontjában - írt felülvizsgálati ok sem volt megállapítható. Az ügyészi jogorvoslati indítvány bejelentése vagy annak fenntartása nem az elsőfokú ítéletben megállapított tények, a jogi minősítés vagy a bűnösség megállapításának felülmérlegelése, hanem az ügyész jogszabály által biztosított jogainak és kötelezettségeinek gyakorlását jelenti.

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja is, amely szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

A Be. 608. § (1) bekezdése pedig kizárólag azokat a bíróság által elkövetett feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket sorolja fel, melyek közé a felülvizsgálati indítványban foglalt okok 2018. július 1. után sem tartoznak.

A védő indítványában kifogásolta, hogy a tényállás felderítetlen, iratellenes, illetve téves ténybeli következtetésen alapul.

A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint akkor van helye felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Ezzel egyezően rendelkezett az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés a) pontja.

A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Az 1998. évi XIX. törvény 423. § (1) bekezdése ugyanígy rendelkezett.

Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti értékelése nem vizsgálható, az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések, így a bűnösség megállapításának és a cselekmények jogi minősítésének helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (BH 2004.102.).

Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el.

A Kúria ezért a felülvizsgálati indítványnak a bizonyítékok mikénti mérlegelését és ezen keresztül a tényállást támadó részeivel nem is foglalkozhatott.

Nem megalapozott a felmentő rendelkezés jogcíme kapcsán előterjesztett indítvány sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 10. oldal 2. bekezdésében ugyanis részletesen kifejtette, hogy a bíróság miért nem találta bizonyítottnak a bűnpártolást. Eszerint nem volt bizonyítható az, hogy a terheltek magatartásának kifejezetten az lett volna a célja,

hogy a rablás elkövetőjét a büntetőeljárás alól mentesítsék.

A Kúria a fentiekre figyelemmel az előterjesztett felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért a megtámadott határozatokat II. rendű terheltre vonatkozó részében a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése ellen a fellebbezés kizárt, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítványt a Be. 656. § (4) bekezdése alapján érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. október 2.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s.k.
előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő